

Як у договорі про закупівлю передбачити оплату товарів (робіт або послуг) на період дії тимчасового кошторису?

Розпорядники й одержувачі бюджетних коштів (далі — замовники) беруть бюджетні зобов'язання, які передбачають укладення договорів про закупівлю, та здійснюють платежі тільки в межах бюджетних асигнувань, встановлених кошторисами. Проте під час оголошення публічної закупівлі в попередньому бюджетному році на наступний рік замовники не знають обсягів фінансування, що будуть затверджені кошторисом у наступному році.

Крім цього, кошторис з початку року може бути тимчасовим, а не постійним. У зв'язку з цим у замовників виникає питання: яким чином у договорі про закупівлю правильно передбачити умови взяття бюджетних зобов'язань відповідно до кошторису, який діє на момент укладення договору про закупівлю? Детально це питання розглянемо у нашій публікації.

Згідно зі статтею 44 Бюджетного кодексу України Державний бюджет України виконується за розписом, який затверджується Міністром фінансів України, відповідно до бюджетних призначень **у місячний строк з дня прийняття закону про Державний бюджет України**. До затвердження розпису Державного бюджету України Міністром фінансів України затверджується **тимчасовий розпис** Державного бюджету України на відповідний період.

Згідно з пунктом 45 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабміну від 28.02.2002 № 228, бюджетні установи складають на цей період **тимчасові кошториси** (з довідками про зміни до них у разі їх внесення), а заклади фахової передвищої та вищої освіти, наукові установи та заклади охорони здоров'я також тимчасові плани використання бюджетних коштів і тимчасові помісячні плани використання бюджетних коштів, які затверджуються їх керівниками.

Отже, у випадку затвердження бюджетного розпису на плановий бюджетний період **пізніше встановленого законодавством терміну** в обов'язковому порядку затверджується **тимчасовий розпис бюджету** на відповідний період, у зв'язку з чим розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання відповідно до тимчасових кошторисів.

Чи можна у договорі про закупівлю передбачити

ВЗЯТТЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА ТИМЧАСОВИМ КОШТОРИСОМ?

Переважну більшість закупівель відповідно до [Закону України «Про публічні закупівлі»](#) від 25.12.2015 № 922-VIII (далі — Закон) замовники розпочинають наприкінці бюджетного року, адже чинне законодавство не забороняє проводити публічну закупівлю наприкінці поточного бюджетного року на очікувану вартість та для потреб наступного бюджетного періоду.

На момент оголошення публічної закупівлі на наступний рік зазвичай невідомо, який кошторис буде діяти з початку нового бюджетного року — постійний чи тимчасовий. Під час оголошення процедури закупівлі / спрощеної закупівлі до складу тендерної документації необхідно включити проєкт договору про закупівлю, як і в оголошення про проведення спрощеної закупівлі.

Однак у зв'язку з тим, що замовник не знає, коли буде затверджено Закон України про Державний бюджет України на відповідний рік та, відповідно, розпис бюджету, **варто передбачати у проєкті договору про закупівлю умови взяття зобов'язань саме за тимчасовим кошторисом**. Розглянемо ситуацію на Прикладі 1.

Приклад 1

Замовник запланував у листопаді 2021 року здійснити закупівлю послуг з тепlopостачання на наступний бюджетний період — 2022 рік — на загальну річну вартість 600 тис. грн. У грудні 2021 року замовник за результатами проведеної процедури укладає договір про закупівлю, в якому визначає його загальну вартість та умови постачання у 2022 році:

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ ПРО ЗАКУПІВЛЮ

1.1. Постачальник зобов'язується виробляти, транспортувати та постачати теплову енергію Споживачу для централізованого опалення за кодом ДК 021:2015 09320000-8 «Пара, гаряча вода та пов'язана продукція», а Споживач використувувати теплову енергію.

Строк постачання теплової енергії — з 01.01.2022 по 31.12.2022.

Кількість — 162,0 Гкал.

2. ЦІНА ДОГОВОРУ ПРО ЗАКУПІВЛЮ ТА УМОВИ ОПЛАТИ

2.1. Загальна ціна за цим Договором про закупівлю становить 600 000 грн 00 коп. (шістсот тисяч гривень 00 копійок), з урахуванням ПДВ 20 %.

2.1.1 Вартість послуг за цим Договором про закупівлю відповідно до тимчасового кошторису на перший квартал 2022 року складає 200 000 грн 00 коп. (двісті тисяч гривень 00 копійок), з урахуванням ПДВ 20 %. Оплати залишку суми цього Договору про закупівлю проводяться за наявності коштів згідно постійного кошторису, шляхом укладення відповідної додаткової угоди до цього Договору про закупівлю.

2.2. Замовник здійснює оплату наданих послуг залежно від реального фінансування видатків замовника, зокрема відповідно до наявних кошторисних призначень.

...

10. ІНШІ УМОВИ

10.1. Істотними умовами цього Договору про закупівлю є предмет (найменування, кількість, якість), ціна та строк дії Договору про закупівлю. Інші умови цього Договору про закупівлю не є істотними та можуть змінюватися відповідно до норм Цивільного та Господарського кодексів.

...

У випадку дії з початку нового бюджетного року не постійного кошторису, а тимчасового, суми кошторисних призначень за тимчасовим кошторисом є набагато меншими у порівнянні з річними.

Так, наприклад, якщо річна вартість закупівлі теплової енергії складає 600 тис. грн, то у тимчасовому кошторисі для здійснення видатків за КЕКВ 2271 «Оплата тепlopостачання», припустимо на перший квартал 2022 року, замовнику може бути передбачено лише 200 тис. грн.

Відповідно до статті 48 Бюджетного кодексу України розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання та здійснюють платежі **тільки в межах бюджетних асигнувань, встановлених кошторисами**, враховуючи необхідність виконання бюджетних зобов'язань минулих років.

Це означає, що зареєструвати бюджетні зобов'язання в органах Державної казначейської служби України (далі — Казначейства) в межах сум тимчасового кошторису (наприклад, 200 тис. грн) за договором про закупівлю, в якому визначено загальну річну вартість (наприклад, 600 тис. грн), замовник не має правових підстав, оскільки **сума бюджетного зобов'язання є більшою ніж сума бюджетного асигнування**, встановленого тимчасовим кошторисом для цієї закупівлі.

Проте з такою ситуації є «вихід», який передбачає можливість **визначення у договорі про закупівлю** окрім загальної річної суми ще й **суми в межах тимчасового кошторису (як наведено у Прикладі 1)**.

Аналогічну позицію викладено у листі-роз'ясненні Мінекономіки від [03.09.2020 № 3304-04/54160-06](#), в якому зазначено, що **у договорі про закупівлю** замовник може

визначити умову взяття зобов'язань **щодо сплати частини предмета закупівлі в межах доведеної суми в тимчасовому кошторисі**, та передбачити умову щодо оплати залишку суми договору про закупівлю виключно за наявності коштів згідно з постійним кошторисом (планом використання бюджетних коштів).

Отже, замовнику слід передбачити у проєкті договору про закупівлю умови взяття зобов'язань саме за тимчасовим кошторисом (наприклад у розділі «Ціна договору про закупівлю та умови оплати»), як наведено у Прикладі 1.

Також можливий інший варіант за умови, коли замовник не передбачив у договорі про закупівлю умову взяття зобов'язань за тимчасовим кошторисом, — внесення змін до укладеного договору про закупівлю в частині умов оплати договору про закупівлю. Такі зміни можливо внести, якщо умови оплати договору про закупівлю не є істотними умовами договору про закупівлю. Замовнику необхідно оформити додаткову угоду, приклад якої наведемо нижче (Приклад 2).

Приклад 2

ДОДАТКОВА УГОДА № 1*
до Договору про закупівлю № 1 від 23.12.2021 про постачання теплової енергії

м. Київ 14.01.2022

Замовник _____ (найменування замовника) в особі директора Іванова О. П., що діє на підставі Статуту (далі — Споживач), з однієї сторони, та Постачальник (найменування постачальника) в особі директора Петрова А. А., що діє на підставі Статуту, з іншої сторони, що разом іменуються Сторони, уклали цю додаткову угоду до Договору № 1 від 23.12.2021 про таке:

- Викласти пункт 2.1.1 Договору № 1 від 23.12.2021 у такій редакції:
«2.1.1 Загальна ціна за цим Договором про закупівлю становить 600 000 грн 00 коп. (шістсот тисяч гривень 00 копійок), з урахуванням ПДВ 20 %.
У тому числі вартість послуг за цим Договором про закупівлю відповідно до тимчасового кошторису на перший квартал 2022 року складає 200 000 грн 00 коп. (двісті тисяч гривень 00 копійок), з урахуванням ПДВ 20 %.
Оплати залишку суми цього Договору про закупівлю проводяться за наявності коштів згідно з постійним кошторисом, шляхом укладення відповідної додаткової угоди до цього Договору про закупівлю».
- Усі інші умови Договору № 1 від 23.12.2021 залишаються без змін.
- Ця Додаткова угода складена у двох примірниках, що мають однакову юридичну силу та надаються по одному кожній зі Сторін.
- Додаткова угода набирає чинності з дати підписання її Сторонами, діє протягом дії Договору № 1 від 23.12.2021 та є його невід'ємною частиною.

ПОСТАЧАЛЬНИК СПОЖИВАЧ

_____

Примітка: * текст додаткової угоди є примірним, не є обов'язковим для застосування, а наведений лише для прикладу.

Внесення таких змін до договору про закупівлю дають підстави працівникам органів Казначейства зареєструвати бюджетні зобов'язання в межах бюджетних асигнувань, встановлених тимчасовим кошторисом. Передбачається, що залишок суми за цим договором про закупівлю буде оплачено після затвердження постійного кошторису та в межах бюджетних призначень, визначених у ньому.

Які зміни потрібно внести до договору про закупівлю після затвердження постійного кошторису?

Після затвердження постійного кошторису розпорядники узгоджують свої бюджетні зобов'язання з бюджетними призначеннями, доведеними їм постійними кошторисами. Тож якщо у постійному кошторисі суму визначено менше ніж загальну річну вартість предмета закупівлі, то замовникові потрібно буде внести зміни до договору про закупівлю, а саме: зменшити його вартість.

Зменшити вартість договору про закупівлю можна шляхом коригування обсягів закупівлі. Така можливість внесення змін до істотних умов договору про закупівлю передбачена пунктом 1 частини 5 статті 41 Закону, а саме: зменшення обсягів закупівлі, зокрема з урахуванням фактичного обсягу видатків замовника. Тут вам знадобиться [приклад додаткової угоди за пунктом 1 частини 5 статті 41 Закону](#).

Після укладення додаткової угоди до договору про закупівлю на зменшення обсягів та суми закупівлі замовникам необхідно пам'ятати й дотримуватись вимог частини 7 статті 41 Закону, а саме: у разі внесення змін до істотних умов договору про закупівлю у випадках, передбачених частиною 5 цієї статті, потрібно обов'язково оприлюднити повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю та зміни до договору про закупівлю (тобто саму додаткову угоду).

З урахуванням додаткової угоди органи Казначейства зареєструють бюджетні зобов'язання за договором про закупівлю в межах бюджетних призначень, визначених постійним кошторисом.

Пам'ятайте: замовникам необхідно дотримуватись термінів реєстрації бюджетних зобов'язань, встановлених Порядком реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309.

Договори про закупівлю, укладені за результатами процедур закупівлі / спрощених закупівель товарів, робіт або послугнаприкінці попереднього бюджетного періоду для потреб наступного або укладені на початку нового бюджетного періоду, але **до затвердження кошторису**, замовники для реєстрації бюджетних зобов'язань повинні надавати до органів Казначейства **протягом 7 робочих днів з дати взяття на облік органом Казначейства кошторису** (плану використання бюджетних коштів).

Висновки

Замовники можуть наприкінці попереднього бюджетного року оголошувати закупівлі на наступний рік. Водночас на початку нового бюджетного періоду перед реєстрацією бюджетних зобов'язань за договором про закупівлю необхідно брати до уваги, який

кошторис затверджено замовнику — тимчасовий чи постійний. Якщо тимчасовий, то для реєстрації договору про закупівлю необхідно в ньому окрім загальної вартості визначити ще й суму в межах призначень за тимчасовим кошторисом. Після затвердження постійного кошторису необхідно привести бюджетні зобов'язання у відповідність до кошторисних призначень.

Також читайте на порталі [RADNUK.COM.UA](https://radnuk.com.ua) такі корисні матеріали:

«[Розрахунки за електроенергію, спожиту наприкінці бюджетного року](#)»;

«[Закупівля періодичних видань та програмного забезпечення на умовах попередньої оплати](#)»;

«[Чи можна укласти до прямих договорів додаткові угоди на збільшення ціни договору або об'єму закуповуваного?](#)».